

धनुश्चिच्छेद तत्तस्य भस्त्रेण कृतवर्मणः । निर्वृत्तशत्रुः कालिङ्गं विव्याध नवभिः शरैः ।
 तोमरेणासदेशे तं निर्व्विभेद कलिङ्गजः । गजेनासाद्य कङ्कतु गजमङ्गस्य वीर्यवान् ।
 तोमरेण जघानाङ्गं विभेदाङ्गश्च तं शरैः । चित्रकश्च श्वफल्कश्च सत्यकश्च महाबलः ।
 कलिङ्गस्य तदाऽनोकं नाराचैर्विभिदुः शितैः । निस्सृष्टेन द्रुमेणजौ वङ्गराजस्य कुञ्जरं । ६६५
 जघान रामः संक्रुद्धो वङ्गराजश्च संयुगे । तं हत्वा रथमारुह्य धनुरादाय वीर्यवान् ।
 सङ्कर्षणो जघानागैर्नाराचैः कैशिकान् बहून् । षड्भिर्निहत्य कारुणान् महैव्वासान् स वीर्यवान् ।
 शतं जघान संक्रुद्धो मागधानां महाबलः । निहत्य तान्महाबाहुर्जरासन्धं ततोऽभ्ययात् ।
 तमापतन्तं विव्याध नाराचैर्मागधस्त्रिभिः । तं विभेदाष्टभिः क्रुद्धो नाराचैर्मुषलायुधः ।
 चिच्छेद चास्य भस्त्रेण ध्वजं हेमपरिष्कृतं । तद्युद्धमभवहोरं तेषां देवासुरोपमं । ६६६
 सृजतां शरवर्षाणि निघ्नतामितरेतरं । गजैर्गजाः सुसंक्रुद्धाः सन्निपेतुः सहस्रशः ।
 रथैरथाश्च संरब्धाः सादिभिश्चापि सादिनः । पदातयः पदातीनां शक्तिचर्मामिपाणयः ।
 छिन्दन्तश्चात्तमाङ्गानि विचेर्युधि ते पृथक् । असोनां पात्यमानानां कवचेषु महाखनः ।
 शराणां पततां शब्दः पक्षिणामिव शुश्रुवे । भेरीशङ्खमृदङ्गानां वेणुनाञ्च मृधे ध्वनिं ।
 जुगूह घोषः शस्त्राणां व्याघोषश्च महात्मनां । ६६७
 इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे विष्णुपर्व्वणि रुक्मिणीहरणे सप्तदशाधिकशतोऽध्यायः ॥ ११७ ॥
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ कृष्णेन ह्रियमाणां वै रुक्मो श्रुत्वा तु रुक्मिणीं । प्रतिज्ञामकरोत् क्रुद्धः समक्षं भीष्मकस्य तु ।
 अहत्वा युधि गोविन्दमनानीय च रुक्मिणीं । कुण्डिनं न प्रवेक्ष्यामि सत्यमेतद्ववोमि ते ।
 आस्याय स रथं वीरः समुद्रयायुधध्वजं । जनेन प्रययौ क्रुद्धो बलेन महता वृतः ।
 तमन्वयुर्नृपाश्चैव दक्षिणपथवासिनः । क्रायोऽंशुमान् श्रुत्वा च वेणुदारिश्च वीर्यवान् ।
 भीष्मकस्य सुताश्चान्ये स्यन्दनैरथिनाम्बराः । क्रयकैशिकमुख्याश्च सर्व्व एव महारथाः । ६६८
 ते गत्वा दूरमध्वानं सरितं नर्मदामनु । गोविन्दं ददृशुः क्रुद्धाः सहैव प्रियया स्थितं ।
 अवस्थाप्य च तत्सैन्यं रुक्मो मदबलान्वितः । चिकीर्षन् दैरयं युद्धमभ्ययान्मधुसूदनं ।
 स विव्याध चतुःपश्चा गोविन्दं निशितैः शरैः । तं प्रत्यविध्यत्सप्तत्या वाणैर्युधि जनार्दनः ।
 यतमानस्य चिच्छेद ध्वजश्चास्य महाबलः । जहार च शिरः कायात्सारथेस्तस्य वीर्यवान् ।
 तं कृच्छ्रगतमाज्ञाय परिववृर्जनार्दनं । दाक्षिणत्या जिघांसन्तो राजानः सर्व्व एव हि । ६६९
 तमंशुमान्महाबाहुर्विव्याध नवभिः शरैः । श्रुत्वा पञ्चभिः क्रुद्धो वेणुदारिश्च सप्तभिः ।
 ततोऽंशुमन्तं गोविन्दो विभेदार स वीर्यवान् । निषसाद रथोपस्थे व्यथितः स नराधिपः ।
 श्रुत्वा जघानाश्वान्शतुर्भिश्चतुरः शरैः । वेणुदारिर्ध्वजं कृत्वा भुजं विव्याध दक्षिणं ।
 तथैव च श्रुत्वाणं शरैर्विव्याध सप्तभिः । शिश्रिये च ध्वजं क्लान्तो न्यसीदच्च व्ययान्वितः ।